

## BILTEN - ODLUKE ESLJP

Sve države potpisnice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda moraju poštivati prava i slobode zajamčene Konvencijom te moraju djelotvorno rješavati povrede tih prava na nacionalnoj razini. Europski sud za ljudska prava predstavlja supsidijarni mehanizam zaštite ljudskih prava, što znači da djeluje kao zaštitnik od povreda koje nisu ispravljene na nacionalnoj razini.

Putem svojih presuda i odluka Europski sud tumači Konvenciju i uspostavlja konvencijske standarde zaštite ljudskih prava koji se primjenjuju na nacionalnoj razini i koje sva tijela državne vlasti trebaju primjenjivati pri obavljanju poslova iz svog djelokruga. To se u prvom redu odnosi na nacionalne sudove i sudišta koji trebaju voditi računa o sudskoj praksi Suda u vođenju postupaka i formuliranju odluka, ali i na sva ostala državna tijela koja provode postupke u kojima se odlučuje o pravima i obvezama pojedinaca te koja su dužna osigurati da politike i zakonodavstvo budu u cijelosti usklađeni s Konvencijom.

Sve presude i odluke u predmetima protiv Republike Hrvatske su obvezujuće za državu, Poznavanje i razumijevanje sudske prakse Europskog suda ukazuje se kao važan čimbenik za pravilnu primjenu Konvencije i konvencijskih standarda na nacionalnoj razini i smanjivanje broja zahtjeva protiv Republike Hrvatske pred Europskim sudom.

Države članice Vijeća Europe, među kojima je i Hrvatska, dužne su uzimati u obzir sudsku praksu Suda koja se razvija, između ostalog i razmatranjem zaključaka koji se mogu izvući iz presuda u kojima je utvrđena povreda Konvencije od strane neke druge države, ako isti načelan problem postoji i u njihovim pravnim sustavima.

(<https://uredzastupnika.gov.hr/sudska-praksa/148> )

### ***Hodžić protiv Hrvatske***

***br. zahtjeva 28932/14***

***povreda čl. 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje***

**Nemogućnost osporavanja nalaza psihijatrijskog vještačenja u kaznenom postupku dovela je do povrede načela jednakosti oružja čime je povrijeđeno podnositeljevo pravo na pravično suđenje.**

Europski sud je utvrdio kako je zbog nemogućnosti podnositelja da tijekom kaznenog postupka ospori nalaz vještaka narušeno načelo pravičnog suđenja iz čl. 6. Konvencije. Činjenica da nadležni sud nije prihvatio niti jedan dokaz predložen od strane podnositelja u tom pogledu, Europski sud je smatrao narušavanjem principa jednakosti stranaka u postupku (equality of arms).

## ***Mesić i drugi protiv Hrvatske i Bratulić protiv Hrvatske***

### ***Ne bis in idem***

**Izricanje preventivne mjere za sportski huliganizam ne predstavlja povredu Konvencije.**

Europski sud za ljudska prava odlučio je zajednički ispitati zahtjeve (tužbe) podnositelja g. Mesića, g. Zečevića, g. Jurića, g. Vrhovskog i g. Jeđuda i dana 14. ožujka 2019.g. donijeti jednu odluku u odnosu na sve podnositelje koji su pred Europskim sudom prigovarali da im je zbog provođenja prekršajnih postupaka zbog izazivanja nereda na sportskim natjecanjima te podredno i izricanja preventivnih mjera zabrane odlaska na određene sportske događaje povrijeđeno pravo da ne budu dva puta suđeni ili kažnjeni u istoj stvari (*ne bis in idem*).

Imajući u vidu da je Europski sud nedavno donio odluku u istovjetnom predmetu (*Seražin protiv RH*), isti je odlučio navedene zahtjeve podnositelja ispitati zajedno. Nakon detaljne analize mjera zabrane posjećivanja nogometnih utakmica, izrečenih na temelju Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima, Europski sud za ljudska prava je utvrdio da se ta mjera razlikuje od zaštitne mjere, te da ne predstavlja „kaznenu optužbu“, pa stoga čl. 4. Protokola broj 7. uz Konvenciju nije primjenjiv u ovim slučajevima. Stoga je Europski sud za ljudska prava donio odluku da su zahtjevi *ratione materiae* nespojivi sa odredbama Konvencije, te je odbacio tužbe kao nedopuštene.

## ***ŠKRLJ protiv HRVATSKE***

**br. zahtjeva 32953/13**

**povreda čl. 6. st. 1. – pravo na pošteno suđenje**

**Propust suca da se izuzme od suđenja u predmetu, iako je bio svjestan okolnosti koje zahtijevaju njegovo izuzeće uzrokovao je povredu prava podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje.**

Europski sud za ljudska prava je 11. srpnja 2019., u vijeću od sedam sudaca donio presudu (uz jedno izdvojeno mišljenje) kojom je utvrdio da je podnositelju zahtjeva g. Škrlju povrijeđeno pravo na pošteno suđenje zajamčeno čl. 6. stavkom 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog toga što se sudac Prekršajnog suda u Pazinu nije izuzeo od suđenja u postupku protiv podnositelja.

Prema ustaljenoj sudskoj praksi Europskog suda (vidi *Denisov protiv Ukrajine* [VV], § 61-63) postojanje nepristranosti mora se utvrditi prema;

- (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora voditi računa o osobnom uvjerenju i ponašanju određenog suca - je li sudac imao bilo kakve osobne predrasude ili pristranosti u određenom slučaju i

objektivnom testu, odnosno utvrđivanjem je li, osim osobnog ponašanja bilo kojeg od njegovih članova, sam sud, između ostalog, njegov sastav pružio dovoljna jamstva za isključenje bilo kakve legitimne sumnje u poštovanje njegove nepristranosti.

Europski sud je istaknuo da se svaki sudac mora izuzeti kada postoji legitiman razlog za bojazan da nije nepristran.

U konkretnom slučaju, Europski sud je smatrao da u situaciji u kojoj je sudac bio svjestan okolnosti koje opravdavaju njegovo izuzeće prije rasprave koja je dovela do osude podnositelja, nije bilo potrebe odlučivati o tome je li podnositelj podnio zahtjev za izuzeće suca ili nije, već je sam sudac trebao odmah obavijestiti predsjednika suda i zatražiti otklon od rada na predmetu.

### ***AJDARIĆ protiv HRVATSKE***

***(Zahtjev br. 20883/09- presuda, 13. prosinac 2011.)***

#### **Članak 6. Konvencije- obrazloženje odluke mora biti dostatno**

Prema uspostavljenoj sudskoj praksi Europskog suda koja održava načelo povezano s pravilnim radom pravosuđa, presude sudova i sudišta trebaju na odgovarajući način sadržavati razloge na kojima se osnivaju. Mjera do koje se primjenjuje ova dužnost davanja obrazloženja može se razlikovati prema naravi odluke i treba se utvrditi u svjetlu okolnosti predmeta ( vidi predmet *García Ruiz protiv Španjolske* [VV], br. 30544/96, stavak 26., ECHR 1999-I, s daljnjim upućivanjima).

Sud nalazi da u ovome predmetu odluke do kojih su došli domaći sudovi nisu bile odgovarajuće obrazložene. Stoga očigledna nepodudarnost u iskazima svjedoka kao i medicinsko stanje S.Š.-a nisu bili uopće ili dovoljno rješavani. U takvim se okolnostima može reći da odluke domaćih sudova nisu poštovale osnovni zahtjev kaznenog pravosuđa, da tužitelj mora izvan razumne dvojbe dokazati optužbu, te nisu bile u skladu s jednim od temeljnih načela kaznenog prava, i to načelom *in dubio pro reo* (vidi, *mutatis mutandis*, *Barberà, Messegué i Jabardo protiv Španjolske*, 6. prosinca 1988., stavak 77., Serija A br. 146; *Lavents protiv Latvije*, br. 58442/00, stavak 125., 28. studenog 2002. i *Melich i Beck protiv Republike Češke*, br. 35450/04, stavak 49., 24. srpnja 2008.).

Naprijed navedena razmatranja dostatna su kako bi omogućila Sudu da zaključi da kazneni postupak protiv podnositelja, uzet u cjelini, predstavlja povredu prava podnositelja na pošteno suđenje iz članka 6. stavka 1. Konvencije.

### **İSHAK SAĞLAM protiv TURSKE**

***zahtjev br. 22963/08***

***presuda Vijeća od 10. srpnja 2018.***

**Nemogućnost okrivljenika da ispita svjedoka u kaznenom postupku dovela je do povrede prava na pošteno suđenje.( članak 6. Konvencije)**

S obzirom na nepostojanje bilo kakvih postupovnih jamstava i uzimajući u obzir da su preostali inkriminirajući dokazi protiv podnositelja zahtjev također bili neprovjereni, ESLJP

je zaključio da je nepostojanjem mogućnosti da podnositelj zahtjeva ispita svjedoke u bilo kojoj fazi postupka, učinilo suđenje nepoštenim.

***Nemogućnost unakrsnog ispitivanja svjedoka***

Sukladno načelima utvrđenima u presudi Al-Khawaji i Taheryju. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, usklađenost s člankom 6., stavkom 1. i 3. (d) Konvencije postupaka u kojima su izjave svjedoka koji nisu bili prisutni i ispitani u postupku pred sudom korištene kao dokaz, potrebno je ispitati u tri koraka:

- (i) je li postojao dobar razlog za neprisustvovanje svjedoka raspravi i prihvatanje izjave odsutnog svjedoka kao dokaza;
- (ii) je li dokaz odsutnog svjedoka bio jedini ili odlučujući temelj za osuđujuću presudu;

I jesu li postojali dostatni faktori uravnoteženja, uključujući jake postupovne zaštitne mjere, kako bi se nadoknadile poteškoće s kojima se obrana suočila kao rezultat priznavanja neispitanih dokaza i kako bi se osiguralo da je suđenje u cijelosti bilo pošteno.